

ЯЗЫК И МЕЖКУЛЬТУРНЫЕ КОММУНИКАЦИИ (МОВА І МІЖКУЛЬТУРНЫЯ КАМУНІКАЦЫ)

II МІЖНАРОДНАЯ НАУКОВАЯ КАНФЕРЕНЦІЯ

(Вільнюс – Мінск, Вільнюскі педагогічны універсітэт,

Беларускі дзяржаўны педагогічны універсітэт імя Максіма Танка, 12 – 15 траўня 2009 года)

Канферэнцыя, пазначаная як другая, мае тэндэнцыю стаць традыцыйнай. Менавіта так можна акрэсліць атмасферу супрацоўніцтва і плённай працы згуртавання навукоўцаў, якая вымагае далейшага працягу. Праграма канферэнцыі была даволі шырокай, у тым ліку геаграфічна. Пачатак працы быў запланаваны ў Вільнюсе 12 – 13 траўня, працяг – у Мінску 14 – 15 траўня. Заявілі пра ўдзел даследчыкі як з памежных дзяржаў (Украіна, Польшча, Расія), так і з аддаленых тэрытарыяльна краёў (Грузія, Азербайджан, Англія, Славакія, Чехія, Іран, Мардовія, Рэспубліка Комі, Казахстан, Дагестан, Башкартостан).

Пленарнае пасяджэнне адкрыты мадэраторы – дэкан філалагічнага факультета ВПУ *К. Гінтаутас* і дэкан факультета рускай філаглогіі БДПУ імя М. Танка *В. Старычонак*. Прывітаў удзельнікаў пасол Рэспублікі Беларусь у Літве і Фінляндый У. Дражын. Першы даклад на тэму «Взаимадействие культур и языковая политика» зрабіў рэктар ВПУ *А. Гайжусіс*. Менавіта руская мова ў выступах на пленарным пасяджэнні адразу вызначылася як мова міжкультурнай камунікацыі. *В. Старычонак* распавёў пра «Русский язык в условиях белорусско-русского билингвизма». Трэба адзначыць, што даклад усё ж быў арыентаваны на працэсы, харектэрныя ў першую чаргу для расійскага моўнага дыскурсу. Рэктар Пскоўскага педагогічнага універсітэта *А. Гагалеўскі* ў дакладзе «Русский либерализм начала XX века» акрэсліў культураалічны фон моўных працэсаў. *К. Кусаль* (Польшча, Вроцлаў) прадставіў группу слоў найбольш мабільную ў міжкультурнай камунікацыі – «Заимствования как источник русско-польской межъязыковой омонимии».

Далейшая праца канферэнцыі праішла ў межах **сямі секцый**:

1. «Язык в поликультурном пространстве».
2. «Межкультурные коммуникации и СМИ».
3. «Лингвострановедение и этнолингвистика. Герменевтика и язык «возможных» миров».
4. «Язык в условиях билингвизма и полилингвизма».
5. «Метафора и образы языка».
6. «Культура речевого общения. Речевое поведение. Речевой этикет».
7. «Из опыта создания национально ориентированных учебных материалов в парадигме межкультурной коммуникации».

Калі казаць пра мінскую частку канферэнцыі, то, акрамя аднайменных 1, 3, 4 і 5-й секцый блокаў, даклады былі аб'яднаны тэмамі «Национально-культурная специфика средств коммуникации» і «Лингвистические заимствования как отражение межкультурных взаимодействий. Теория и практика перевода в аспекте межкультурных коммуникаций».

У межах канферэнцыі таксама быў арганізаваны **электронны круглы стол «Восточнославянский многоязычный “Богогласник”»** (http://www.konf-lingva2009.narod.ru/kr_stol-2009-vost_slav_Bogoglasnik.htm), дзе былі прадстаўлены даклады *Ю. Лабынцева* (Масква, Расія) «Образ св. Афанасия Брестского в белорусских богогласниках XIX – XXI вв.» і *Л. Шчавінскай* (Масква, Расія) «Сочинения о. Хрисанфа Саковича в белорусских богогласниках XIX – XXI вв.». Даследчыкі прадставілі фрагмент навукова-даследніцкага праекта «Белорусско-украинская народная книжность XX – XXI вв.: православный “Богогласник”», у цэнтры ўвагі якога папулярны ў праваслаўным асяроддзі літаратурны зборнік.

Дакладчыкі секцыі «Метафора и образы языка», на пасяджэнні якой давялося прысутнічаць, была прадстаўлена абазначаная моўная з’ява ў розных відах дыскурсу. У дакладзе *В. Гаўрылавай* (Мінск) «Метафора как номинативный прием в синонимических рядах (на материале английского языка)» былі абазначаны асноўныя прыметы (колер і форма), па якіх адбываецца аб’ектывация пры намінацыі тэрмінаў. А ў якасці прычыны ўзнікнення тэрміналагічнай сінаніміі вызначана неабходнасць дублювання назваў са складанымі асацыятыўнымі сувязямі. *Г. Крывенка* (Кіеў, Украіна) у выступе «Метафоры ландшафту в корпусе: семантико-когнітивный аспект» звярнулася да пытання існавання розных карпусоў для вывучэння англійскай мовы. Менавіта на згаданым матэрыяле даследчыца разглядала пашыраныя метафоры ландшафту.

У дакладзе *С. Кураша* (Мазыр, Беларусь) на тэму «Контрастивные оппозиции метафор в поэтическом интертексте» метафора была вылучана ў статус канцэпта па прычыне яе пранікнення ў самыя розныя з’явы жыцця. *А. Рэвукім* (Мазыр, Беларусь) у выступе «Взаимодействие метафорических моделей в поэтическом тексте» ўвага была засяроджана на метафорычных мадэлях з дамінантай тэмай «жыццё», якія прадстаўляюць характар асэнсавання гэтай быццінай катэгорыі.

К. Люцынскі (Кельцэ, Польшча) у развагах на тэму «Маркетизация политики в современном дыскурсе. Політика – это маркетинг?» абазначыў яшчэ адзін від дыскурсу – публістычны, што

аналізуваўся на прадмет наяўнасці метафарычных перайменаванняў па мадэлі, складнікі якой залученыя ў тэме. Працягам разгляду публіцыстыкі быў даклад Ф. Шумчыка (Мінск, Беларусь) «*Металагічнае маўленне ў кантэксце сацыяльна-палітычнага дыскурсу*».

Да аналізу асаблівасцей моўных працэсаў у мастацкім тэксце звярнулася М. Мікадзэ (Кутаісі, Грузія) – «*Реализация субъективно-оценочной модальности через когезию в рассказах Н. Думбадзе*».

Канферэнцыя невыпадкова выклікала цікавасць шырокага кола навукоўцаў, бо ў разнастайнай тэматыцы секцый былі закрануты найбольш важныя праблемы міжкультурнай камунікацыі. Варта адзначыць, што арганізаторы зладзілі не толькі навуковае супрацоўніцтва па вывучэнні моўных стасункаў розных культур, але і дазволілі адчуць культурную блізкасць нашых народаў падчас эксперсіі па вулках старажытнай Вільні, горада, які з'яўляецца знакавым для беларускай культуры, захоўвае шмат яе помнікаў. Лепшага месца для падтрымання беларуска-літоўскіх стасункаў і судакранання з беларускай даунінай, пэўна, няма.

*С.М. Лясовіч, кандыдат філагічных навук, дацэнт
(Полацкі дзяржаўны універсітэт)*